

SAVJET RTCG

JAVNO PREDUZEĆE RTCG
RTCG
Radio i Televizija Crne Gore Broj 01-8081
Podgorica, 08. 12. 2022. god.

Ombudsman RTCG

Podgorica, 05. 12. 2022.

Predmet: Zapisnik i mišljenje ombudsmana, na prigovor od 23. 11. 2022. koji je dostavilo NVU Prosvjetna zajednica.

Povod za dostavljanje prigovora je najava u emisiji *Gledajmo se*, emitovane 15. 11. 2022. godine.

Podnosilac prijave je naveo:

U emisiji "Gledajmo se", emitovanoj 15. novembra 2022. godine, urednik i voditelj emisije Sead Sadiković se ozbiljno ogriješio o profesionalne i etičke standarde novinarske profesije, propisane Kodeksom novinara/ki Crne Gore, Pravilnikom o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG, kao i Pravilnikom o programskim standardima u elektronskim medijima.

U najavi za prilog o osnovnoj školi "Dušan Korać" iz Bijelog Polja, Sadiković komentariše kvalitet obrazovanja u Crnoj Gori, ali i u svijetu, pri čemu njegovi lične impresije o toj problematici nijesu prezentovane na način koji propisuju standardi i etike novinarske profesije.

Sadiković govori o "hiperprodukciji mediokriteta" i zaključuje, pored ostalog, da "ne postoji terminologija u našem jeziku kojom bi se mogla opisati katastrofa koja se dešava u našem osnovnom i srednjem obrazovanju, posebno u osnovnom". On postavlja pitanje: "Šta mogu đaci da nauče od polupismenih nazovi učitelja ili i ne nazovi?" i odgovara: "Ništa korisno, naravno".

Kodeks novinara/ki Crne Gore u jednom od načela podstiče novinare da se koriste pravom "na slobodan komentar i kritiku", ali ih, ujedno, u smjernicama kojima se tumače osnovna načela, upozorava na to da "komentar ne smije da bude

prezentovan tako da stvara utisak da se radio utvrđenoj činjenici". Sadiković u svome komentaru upravo postupa suprotno.

U Pravilniku o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG napisano je sljedeće: "Zadatak je RTCG da informiše građanstvo što je detaljnije moguće na nepristrasan način o događajima od nacionalnog i međunarodnog značaja. Novinari ni u kom slučaju ne smiju koristiti samo one činjenice koje odgovaraju njihovom ličnom mišljenju. Kada se emituje komentar, to mora biti jasno stavljeno do znanja publici. Komentari moraju uključivati sve glavne tačke gledišta na određena pitanja".

U Pravilniku o programskim standardima u elektronskim medijima se načelo nepristrasnosti opisuje ovako: "Obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla (zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i sl.), odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog".

Sadiković publici ne stavlja do znanja da ono što govori u najavi priloga o jednoj bjelopoljskoj osnovnoj školi predstavlja njegov komentar, niti u svome komentaru uključuje "sve glavne tačke gledišta" na problematiku kojom se bavi. Vezujući svoj komentar za informativni prilog o konkretnoj školi, on krši načelo nepristrasnosti, jer činjenično izvještavanje jasno ne odvaja od svoga mišljenja, a istovremeno, svojim komentarom diskriminatorno utiče na način predstavljanja teme.

Urednik emisije je odgovorio:

Primjedbe upućene na moj komentar na stanje u crnogorskom obrazovnom sistemu i odnos prema znanju uopšte, i kod nas i u svijetu, neosnovane su i bez i jednog argumenta da bih našao razlog za izvinjenje koje od mene traži *Prosvjetna zajednica Crne Gore*.

Poštujem njihov stav, pa čak mi se čini da smo istomišljenici u smislu tendencije da se stanje popravi, ali eventualnim umetanjem fraze „čast izuzecima“, što se po

meni podrazumijeva iz samog mog stava, svi „argumenti“ PZCG bi pali u vodu. A takve fraze ne želim koristiti i neću.

Ne govorim, dakle, ni u primisli, o pojedinačnom slučaju škole o kojoj je potom uslijedila reportaža. Naglašavam čak da se moj komentar u prvom dijelu odnosi na stanje u cijelom svijetu. Ne mislim, niti to kažem, da sve prosvjetare „strpam u isti koš“, a pogotovo se ne pridružujem harangama o kojima takođe govore iz *Prosvjetne zajednice Crne Gore*.

Slika nemara prema gradnji škole „Dušan Korać“ mi je samo poslužila kao dodatni argument za sveopšti nemar u toj oblasti. Predlažem zato Prosvjetnoj zajednici Crne Gore da mi pomognu da u budućnosti realizujemo ono što i sami predlažu u predstavi upućenoj prema meni. Predstavci, svakako, smatram, sasvim neosnovanoj.

ZAKLJUČAK OMBUDSMANA

Obaveza javnog servisa je da se pridržava Pravilnika o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG, kao Kodeksa novinara Crne Gore.

Emisija Gledajmo se koncipirana je tako da se skreće pažnja na određene pojave u društvu, te nerijetko urednik emisije na provokativan način komentariše te pojave.

Nedvosmisleni su komentari „Nekad bilo. Više nije. A kako neće kad direktno podliježe hiperprodukciji mediokriteta.“, „Što mogu današnji đaci da nauče od polupismenih, nazovi učitelja, ili ne nazovi. Ništa korisno, naravno“, te je opravdan prigovor NVU Prosvjetna zajednica.

Međutim, urednik emisije komentariše i hiperprodukciju visokoškolskog kadra sa određenih fakulteta, koji za nevjerovatno kratko vrijeme *stižu* do diplome, što je *javna tajna*, „Blace, Tutin, Foča, okolina Novoga Sada ili Skoplja, ili Mojkovac naš... Tako redom, sve naše Sorbone, ta propast, taj

ambis kupljenih diploma nam prijeti na duge staze...“, koje navodi kao razlog pomenutog stanja u školstvu.

PREDLOG SAVJETU

Da se prigovor djelimično uvaži.

Ombudsmanka RTCG

Danijela Popović

